

альної діяльності, вивчення особливостей формування соціальних стереотипів дозволить свідомо впливати на них із метою змінення.

Проект із проблематики забезпечення гендерної рівності та безпеки, ініційований авторським колективом науково-педагогічних працівників Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ, присвячений проблемі практичного забезпечення принципів демократії та гендерної рівності в діяльності органів державної влади, місцевого самоврядування для всебічного забезпечення захисту прав людини і громадянина, сприяння становленню громадянського суспільства та розвитку України як відкритої європейської держави. Запропоновані заходи, у відповідності до потреб та вимог часу, дозволять сформуванню та захистити цінності гендерної рівності, що є пріоритетом на сучасному етапі розвитку України як правової держави, забезпечити ефективну протидію домашньому насильству.

Бібліографічні посилання:

1. Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок (1981 р.). – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207
2. Конвенція про захист прав людини і основоположних свобод. – Рада Європи; Конвенція, Міжнародний документ від 04.11.1950 [Конвенцію ратифіковано Законом № 475/97-ВР від 17.07.97]. – Режим доступу : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_004
3. Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків : Закон України від 08.09.2005 // ВВР України. – 2005. – № 52. – ст. 561.
4. Про запобігання та протидію домашньому насильству : Закон України від 07.12.2017 // ВВР України. – 2018. - № 5, ст. 35.) – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19>
5. Матеріали тренінгу «Запобігання домашньому насильству, захист потерпілих, практика ЄСПЛ» / Юлія Сегеда. – Дніпро. – 2019. Режим доступу: [http://obljust.gov.ua/uploads/1_2_Презентація_ДОМАШНЄ_НАСИЛЬСТВО+ЄСПЛ\(1\).pdf](http://obljust.gov.ua/uploads/1_2_Презентація_ДОМАШНЄ_НАСИЛЬСТВО+ЄСПЛ(1).pdf)

Грицай Ірина Олегівна,
завідувач кафедри
соціально-гуманітарних дисциплін,
доктор юридичних наук, доцент,
Дніпропетровський державний
університет внутрішніх справ

**ДОСВІД ГРОМАДСЬКИХ ОРГАНІЗАЦІЙ ЯК СУБ'ЄКТА
ІНСТИТУЦІЙНОГО МЕХАНІЗМУ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ
ПРИНЦИПУ ГЕНДЕРНОЇ РІВНОСТІ**

Єднальною ланкою між суспільством і державною є громадські організації, які є формою інституціоналізації різноманітних суспільних інтересів, зокрема тих, що стосуються питань забезпечення гендерної рівності. Ступінь поширення громадських організацій та рівень участі в них громадян може бути одним із основних показників розвиненості громадянського суспільства.

Незалежність громадянського суспільства від держави забезпечується діяльністю громадських організацій, які забезпечують захист інтересів громадянина та автономність суспільних груп перед інтервенційною владою держави, керуючись правилом «спільнота громадян є джерелом як для державної, так і для місцевої влади». Сьогодні саме члени громадських організацій, працюючи за сучасними стандартами та розуміючись на міжнародних документах і рекомендаціях, враховують інтереси як жінок, так і чоловіків. Досвід громадських організацій як суб'єкта інституційного механізму забезпечення принципу гендерної рівності не досліджувався органами державної влади на належному рівні, а саме як: потужна складова соціальних перетворень; система функціональної робочої сили для забезпечення потреб громади, що спрямована на вирішення питань соціальної сфери, за розвиток якої держава в особі органів державної влади та місцевого самоврядування повинна нести відповідальність. В Європі існує три моделі функціонування громадських організацій діяльність яких спрямована на реалізацію принципу гендерної рівності. Перша модель – англосаксонський (ліберальний) (Англія, Швейцарія та ін.) тип громадських організацій, які виконують незалежну від державних та комерційних структур виробничу та комунікативну функції щодо здійснення великої частки соціальної роботи. Така модель, перш за все, обумовлена пануючою ідеологією індивідуалізму. В розвинутих країнах 88% бюджету громадських організацій становлять внески приватних осіб, 7% – корпорацій і лише 5% – із різних фондів [1, с. 30]. Другою моделлю є континентально-європейський тип (Австрія, Бельгія, Італія, Німеччина, Франція та ін.), де розширюється роль держави, у контексті чого вона бере активну участь у стимулюванні економічного зростання, забезпеченні програм соціального захисту та соціальних інвестиційних проектів [2]. Третя модель – скандинавський тип (Данія, Фінляндія, Нідерланди, Норвегія, Швеція та ін.), де організації спеціалізуються на вираженні інтересів соціальних груп і лобюванні, а надання соціальних послуг і соціального захисту населення входить до обов'язків державної системи добробуту [3, с. 215-217]. Україну можна віднести до континентально-європейського типу, який у сфері забезпечення принципу гендерної рівності має сприяти співпраці органів публічної влади з громадськими організаціями на всіх рівнях. На думку експертів, однією з рушійних сил гендерних перетворень є українські організації громадянського суспільства, міжнародні організації та численні проекти з гендерної проблематики, що фінансуються зовнішніми донорами [4].

Існування громадських організацій зумовлено тим, що найактивніші члени громадянського суспільства прагнуть зробити свій внесок у вирішення проблем які пов'язані із забезпеченням ефективного механізму реалізації принципу гендерної рівності. При цьому члени громадських організацій покладають на себе обов'язки та відповідальність перед державою та суспільством. Громадські організації актуалізують проблематику реалізації принципу гендерної рівності через різноманітні кампанії та проекти.

Так, у своїй діяльності громадські організації: організовують тренінги, семінари, круглі столи, конференції для фахівців та пересічних громадян; збирають, узагальнюють та розповсюджують інформацію у вигляді інформаційних навчально-методичних та наукових матеріалів; підтримують на науково-практичних заходах дискусії щодо проблем забезпечення ефективного механізму реалізації принципу гендерної рівності в умовах сучасного розвитку України з метою досягнення фактичної рівності в суспільстві, тощо.

У своїй діяльності громадські організації співпрацюють з органами державної влади та місцевого самоврядування, інститутами громадянського суспільства, зі спеціалізованими установами та структурами, в тому числі науковими, науково-практичними. Так, важливою подією у всебічному вдосконаленні механізму практичної реалізації принципу гендерної рівності та розвитку наукового потенціалу Дніпропетровського регіону є те, що на підставі Постанови Президії Національної академії правових наук України від 16 березня 2017 р. № 102/13 затверджено створення Навчально-наукової лабораторії дослідження проблем правового статусу внутрішньо переміщених осіб та забезпечення гендерної рівності подвійного підпорядкування – Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ та Науково-дослідного інституту державного будівництва та місцевого самоврядування НАПрН України.

Громадські організації у забезпеченні принципу гендерної рівності можуть впливати на державну політику таким чином: безпосередній вплив – розв'язання актуальних проблемних питань щодо реалізації принципу гендерної рівності, які не можуть бути вирішені органами державної влади та місцевого самоврядування; консультативний – громадські організації, направляючи політику органів державної влади та місцевого самоврядування в необхідне русло, шукають шляхи представлення інтересів та проблем реалізації принципу гендерної рівності через переговори з владними структурами – адвокати; інноваційний – розробка нових шляхів вирішення проблем забезпечення принципу гендерної рівності та їх безпосередня демонстрація; наглядовий – контроль за виконанням державної політики відповідно до чинного законодавства, що регулює питання забезпечення принципу гендерної рівності.

Бібліографічні посилання:

1. Василенко Л., Зелінський С. Фінансове забезпечення діяльності й розвитку громадських організацій. *Фінанси України*. 2002. № 8. С. 29-39.
2. Матвійчук А. Основні способи взаємодії громадських організацій із державою. *Сучасна українська політика. Політики і політологи про неї*. 2008. Вип. 13. С. 214-223.
3. Нікітін В. В. Ресурсний потенціал становлення громадянського суспільства в Україні: монографія. Харків: Магістр, 2006. 247 с.
4. Восьма періодична Доповідь про виконання Україною Конвенції ООН про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок. Київ. 2014. URL: http://mlsp.kmu.gov.ua/labour/control/uk/publish/category?cat_id=160780 (дата звернення: 03.04.2018).